

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hónapra 1 „ „

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond,**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többször
hirdetéseket alk. szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Ősök és unokák.

Egy emberpár érkezik holnap dél-
előtt Bécsbe. Fiatal házaspár, egy gyer-
mekük van, azt otthon hagyták messze.
De azért nem kell tartani attól, hogy a
kicsike odahaza valamiben szükségét szen-
ved. A férfi szép, ábrándos képű fiatal
ember, harminczéves sincs még, az asz-
szony meg épen lányos külsejű. És e pár
ember holnapi érkezése, bécsi látogatása
miatt lázban van az egész császárváros,
a monarchia, Európa, sőt az egész világ.
Mint egy kisvárosi asszony, ha idegen
embert lát az utcán, siet, az ablakhoz:
ugy özönlik ahhoz az ablakhoz, a me-
lyen át majd látni lehet az érkező ide-
geneket, sok-sok millió ember.

E közös ablak, a világosságnak, a sok-
és messzelátásnak e különös eszköze —
a hirlap.

A házastársak pedig, akik a Nord-
bahn holnapi különvonatán Bécsbe ér-
keznek: II-ik Miklós orosz cár és Anna
Feodorovna, az orosz csáriné. Jönnek
látogatáshoz az osztrák és magyar uralkodó
párhoz, vizitet adnak az osztrák és ma-
gyar monarchiának.

Az orosz cárok nem könnyen szán-
ják magukat hosszú utazásra. Az utolsó
két-három század alatt megszokták, hogy
ők, Európa legnagyobb urai három világ-
részre szóló hatalmas ország autokratái,
rabok legyenek.

II-ik Miklós nagyatyja, II-ik Sándor,
ha egy pár verszinyire távozott palotá-
jából: a rendőri kormányzat hetekig
tartó előkészületeket tett. És talán ma
is élne, ha sétakocsizni nem megy egy
bizonyos napon, egy bizonyos órában.
III-ik Sándort súlyos betegsége délszakra
utalta volna, de a vasut, a Romanov-
család ellensége volt mindig! A cárok
azonban úgy látszik, hozzájutottak egy
kis szabadsághoz; II-ik Miklós bátran
mozog országában, sőt meglátogatja nem-
zetének titkos, de halálig való barátját,
Franciaországot. És a német császárt,
és minket.

Igaz, hogy orosz detektivekkel van
tele Páris, Boroszló és Bécs, alattomban
kis ostromállapot van mindenütt, a hol
járni fog; szabadság ez is, most már bizo-
nyos, hogy a nihilizmusnak nincsenek
többé méregfogai.

Szép a szabadság és a bátoroságos
élet mindenképen és a jó érzés hogy nem
kell féltünk a fiatal párt semmiféle
eventualitástól. Legelsőbbben is hozzánk,
a mi uralkodónkhoz jönnek, bár Bécsbe,
mindegy, ott tágasabb hely van a ven-
deglátásra, de majd ha kiépül a budai
»burg«, öt—tiz—husz év múlva! Mi tu-

dunk várni és ne beszéljünk erről. Tisz-
tességnek tartjuk a látogatást, örven-
dünk neki mindenképpen, ha szimboli-
záljuk: jót jelent, békét, barátságot
és királyunk mindenestre örvendeni fog
neki.

Azonfelül a cár személye külön is
szimpatikus nekünk. A gyengéd érzés,
mely családjának csaknem minden tag-
jában megvolt, őt különösen jellemzi.

Pedig amaz első Miklós szépuno-
kája. Amaz első Miklósé, a ki — maga
mondta — ha akarta is nem tudta sze-
retni a szabadságot.

Jó ember volt maga, de a jóságot,
mint fogalmat nem szenvedhette. A leg-
nagyobb autokratája a maga korának,
melierje volt szabadságharczókat elnyomni
és leverni.

Igy küldte hozzánk negyvenkilencben
Paskievicset, nem is annyira Ausztria
kedvéért, mint a maga privát szenvedé-
lyéből. Akivel birkoztunk, azon győztünk,
hajh, egy harmadik jött és gáncsot ve-
tett.

I. Miklós volt az, aki kicsavarta ke-
zünkből a kardot, mi magunkat Ausztria
lábai elé dobott — a kardot azonban
haza vitte Kremlbe és abban a példá-
nyában, a mely a Rákóczi és a Bem
kezében forgott: beletette a Hermitage
muzeumába.

II. Miklós pedig ezt a kardot vissza-
küldte nekünk. Ez a különbség a Mik-
lósok között, így változnak a cárok. Ke-
zünkben a történelem apparátusával néz-
zük őket, szenvedély nélkül, messzi tá-
volból — krónikairók.

Nézzük, hogy ragadja őket is ma-
gával az európai civilizáció árama,
hogy jutnak hozzánk közelebb, hogy vál-
toznak.

Mondják, nem változnak, egy lélek
lakik bennük, csak a nevük más. Olya-
nok, mint a tibeti főpap — ezer éve
egy, a mikor az egyik test haldoklik,
lelkét — fehér éjszakán — belelopja az
új testbe! Szép mese ez, de az igaz, hogy
nehány száz éve érdekesek a cárok
utolsó órái.

El kell olvasni e haldoklások és ki-
mulások történetét, mily tiszteletben
tartatnak a végakaratok, az autokrata
erő egy pillanatra ha megszakad. Rom-
baud mondja, hogy II-ik Miklós apja,
II-ik Sándor »ugy lépett a trónra, mint
katona a részhez«. Mindegyik úgy lép
hátré százada már. Így történt a mos-
tanival is. Tudni akarják, van reá egy-
nemely bizonyíték is, hogy mielőtt min-
den oroszok ura lett volna: tele volt a
szabadság nagy eszmével, a legőnyörűbb
reformtervekkel, a legkisebb, amit vártak

tőle, egy alkotmányos zemsztvo, egy
valóságos parlament, nem így történt.

Ime, mégis a cárok is alá vannak
vetve a változás törvényeinek és II-ik
Miklós alig hasonlít többé szép apjára.
A liberális nagyhercegből maradt még
annyi a cáriban, amennyi nemzetének
talán kevés, de éppen elég nekünk. A
magyar kard, melyet szépapja erőszak-
kal elvett és ő önként visszaajánlott
most legyen bizonyosság mellette, nagy-
szabású, okos és igazságos lényé mellett.
Ez nem diplomatizálás, ez cselekedet.
Őse legázolt, ő meg tiszteleg, azt tagadta
jogunkat az állami léthez, ez pedig ál-
lam-okiratban ismeri el, Bécsen keresz-
keresztül és még a bécsi postán át!

Szivesen feledjük el az őst, szivesen
nem emlékezünk egy bizonyos démonra,
a mely vérbe és gyászba borította ezt
az országot, sőt mi több, csaknem két
évtizedre megállította azt. — és örven-
dünk, hogy monarchiánkban vendégül lát-
juk az utódot, a cárt és a csárinét Mi
kiküzdük a mi igazunkat mindenek da-
czára és ha emlékezünk a régiekre:
gyűlölség ez emlékeket nem keseríti el.
Az orosz történetírók, de mert az orosz
lapok maguk is írják erősítetik: jobb
volna, ha az orosz históriából ki lehetne
lörülni ama negyvenkilenczes év lapjait.
Maga Pobodonszerev, a szent szinodus
elnöke a nagy szlavizmus pápája, Orosz-
országban a cár után első ember:
nemrégiben szimpáthiával és bámullattal
nyilatkozott a haladó Magyarországról.
Természetes, hogy nekünk nincsenek
köztük ellenségeink, csak a vándor pán-
szlávokban és mi sem ellenségeskedünk
Oroszországban senkivel is, csak oda
kéredzkedett panszlavjaik ellenében vé-
dekezünk — idehaza.

Maga az orosz nemzet bámulatunk
és rokonszenvünk tárgya. Erejüket cso-
dáljuk, fejlődő kulturájuk nagyszerű és
megvesztegető, naiv és jó földi népe
kedves, egész mivolta: szinte mithiku-
san nagyszerű.

Magával az orosz nemzettel soha
semmi bajunk nem volt, magával az ál-
lammal semmi érdekellentétünk nincs
a történelemben senki, soha sem mu-
tat ki közöttünk kontroverziát. Mi tet-
tünk nekik szolgálatokat, amikor még
óriási masszájukban, erejük öntudata
nélkül szunyadoztak.

Ők nem vétettek nekünk, csak egy-
szer . . . Legyen elfeledve és legyen
Rákóczi kardja a fejfa e históriai
hanton . . .

Egy hatalmas emberpár érkezik,
holnap Bécsbe, jöttüket lesi az egész
világ. II-ik Miklós és Anna Feodorovna

A mi királyunk, királynénk körében érezzék magukat jól és kívánják nekik, hogy amint a mi monarkiánkban biztonságban érzik magukat oly bátorságban — majd odahaza is.

(M. H.)

A zaborhegyi millenáris ünnep. Lukács László pénzügyminiszter, a Nyitra melletti Zaborhegyen felállítandó emlékműnek a hó 30-án megtartandó ünnepélyén, hivatalos elfoglaltsága miatt akadályozva lévén megjelenni, az országos ünnepélyen a m. kir. kormányt P e r e z e l Dezső belügyminiszter fogja képviselni.

Készülő törvényjavaslatok. A belügyminiszter egy Szeged városához intézett leiratban tudatja a város hatóságával, hogy a rendőrség államviszáltságáról szóló törvényjavaslat elkészült, a közegészségügyi törvény revíziója munkában van, az orvosi díjszabályzat tervezetét is készültik. Ugyanez a leirat jelzi azt is, hogy az országos tebodyák számát legközelebb szaporítják.

A pannonhalmi ünnep.

— Budapesti levél. —

aug. 26.

Az ezredévi emlékek egyik legdíszesebbje kétségtelenül a pannonhalmi oszlopesarnok lesz, melyben a hazafias benzések rendjük egyik dísznek: a koronát hozó Asztrik-nak állítottak szobrot. Talán egy emléken sem nyilatkozik meg egységesebben az a két hatalmas tényező, mely Magyarországot megalapította és fentartotta, mint abban, melyet Pannonhegyen emelnek és a mely egyben dokumentálja a kereszténységnek és a magyar állameszmének diadalát. István a papától kérte a koronát és ezzel belép a keresztény népek sorába, királyiá teszi magát és ezzel megadja Magyarországnak állandó szervezetét. A pannonhalmi emléken — Asztrik szobrától jelképezve — összeforr a kereszténységbe való belemelés és a királyság megalapításának az eszméje.

A „DEBRECZENI” TÁRCSÁJA.

Arany és Petőfi.

(Folytatás.)

A kompozíció Arany e munkájában is kifogástalan. A levélváltást, a dolog előzményeit egyszerűsíti s az egész cselekvés délestantól hajnalig leperdül. A valószínűség dolgában legfeljebb ott van némi hézag, a mikor a hágesőt a falon felejtik az ellenség éjjele betödi a várba. Ha Széchy Mária meg is felejtkezhetett volna róla, de Kádas uramnak próbált dolga volt a várostrom, ilyen vigyázatlan-ságot nem várna tőle senki.

Petőfi feleségével is meglátogatván Aranyt annyira összeforr a két család, hogy komolyan gondolkozni kezdett rajta, mi módon kerithetné Pestre az irodalom központjába. — Mikor 1848. tavaszán a kormány támogatásával egy néplapot terveztek, Petőfi, mint szerkesztőre, rögtön Aranyra gondolt. »Te Jankó — írja neki — lenne ám még az élet, ha feljöttél! Gyere fel az isten áldjon meg. Ugy elűnk, mint a Krisztus, ha egy kiesit szegényesken is.« Május 5-én Petőfi a maga vermes s lázasan türelmetlenkedő módjával újból ir barátjának. — A központi választmány a melynek dolga volt a felügyelet s a szerkesztőválasztás, az ő ajánlatára egyhangulag Aranyt választotta meg. Ezt azért írom meg — folytatja — hogy azt ne gondold, hogy én isten tudja, mennyit fáradtam, izzadtam, szónokol-

A fővárosból tegnap délután 3 órakor külön vonat indult el, hogy a Budapestről Pannonhalmára érkező vendégeket oda szállítsa. A különvonaton, a mely a keleti pályaudvarból Győrbe indult, dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter kíséretében, a ki a kormányt fogja képviselni az ünnepen, elutaztak: Dessewffy, Rimely és Majorossy püspökök, Antal Gábor ref. püspök, Graenzstein allamtitkár, gróf Apponyi Sándor, gróf Majláth Gusztáv, br. Nyáry Jenő főrendiházi tagok, Janits, Popovics, Bobula, Hortoványi, Bartók, Tóth Aladár, Justh Gyula, Stajevits, Fernbach, Meszlényi, Endrey, Hévizy, Besse-nyey, Kobek, Chernel, Fenyvessy, Farbaky, gróf Zichy Jenő, Mülek, Reviczky, Pap Géza, Barabás Béla, Antal, Frey, Szinay, Lits báró Sztójánovits, Rónay országgyűlési képviselők, Beöthy Zsolt, az orsz. közoktatási tanács-alelnöke, Lengyel és Entz egyetemi rektorok, Timon Ákos, a közp. kongrua-bizottság elnöke. A közoktatási miniszteriumból a miniszter kíséretében vannak Molnár Viktor osztálytanácsos és dr. Rényi József fogalmazó. A különvonattal utazott Budapest főváros 6 tagu küldöttsége is Gerlóczy és Márkus polgármesterek, Pestvármegye 8 tagu küldöttsége Beniczky Lajos alispán vezetése alatt.

Az uton semmi különösebb incidens nem fordult elő. Komárom—Uj-Szönyben Tuba János több képviselővel felszállt a vonatra. A vonaton Wlassics kultuszminiszter igen előzékenyen vitte a házigazda szerepét. Minden utasnak bemutatta magát. Győr város fel volt lobogóva és a vendégeket zajosan megéljenzte. A pályaudvar bejáratánál megyei és városi hajduk díszöltözetben sorfalat állottak. A miniszter Zechmeister Károly polgármester üdvözölte. Rövid hangulatos beszédben rámutatott a pannonhalmi ünnep jelentőségére s azt az óhajtását fejezte ki, vajha a miniszter és a vendégek jól éreznék magukat a város kebelében. Az éljenzéssel fogadott beszédre Wlassics miniszter következőleg válaszolt:

Fogadják legmélyebb köszönetemet szives megjelenésükért s azért a kitüntető fogadtatásért, melyben bennünket részesíteni sziveskedtek. (Zajos éljenzés.) Mindig nagy örömmel jövőnk a kedves Dunántulak ezen egyik kulturális és gazdasági központjába, de kétszeresen nagy örömmel ma, a midőn oly nagy jelentőségű országos ünnepély alkalmából, a melynek holnap leszünk részesei, Győr vármegye területén van szerencsém önökkel találkozni. Én a magam részéről az ide érkezésének ezen első pillanatait használok fel, hogy szívem egész melegevel és közvetlenségével üdvözöljem Győr város polgárságát és Győr vármegye közönségét. — A miniszter beszédét is lelkesedéssel fogadták.

A miniszter és kísérete ezután kocsiba szállottak s a fellobogózott utcákon keresztül a közönség lelkes éljenzése között, mely mindenütt nyomon kísérte a minisztert, a vendégek szállásukra hajtottak. A miniszter Zalka győri püspöknél volt szállva, míg a többi vendégekről Győr város közönsége igazán előrelátással gondoskodott. Az elszállásolási jegyeket már a különvonaton szétosztották. Hét órára küldöttségek gyülekeztek a vármegyeház dísztermében, melynek karzatát előkelő hölgyközönség foglalta el. A teremben összegyűltek a győri polgari és katonai hatóságok és testületek képviselői, továbbá Győr megyével határos megyei törvényhatóságok küldöttei. A küldöttségeket a miniszter, a ki időközben a püspökvárból a lakosság lelkesedésétől kisérvé, a megyeházra hajtatott, egyenkint fogadta.

A győri ünnep évek a mai esti banketten kulmináltak, melyen három nevezetes momentum volt. Wlassics Gyula a polgárságot ünnepelte, mely terjesztője a kulturának és ő igen erősen azon van, hogy a vidéki központokat fejlessze, mert ezek mintegy gőcspontját képezik a kulturának. Nagy lelkesedést keltett a banketten Schmeidek Ernő altábornagy, Frigyes főherceg képviselőjének a felhőszóntója. — Ebben a felkőszóntóban a magyar nemzetet elvette a társaság óriási éljenzése mellett. Csak két disszonáns dolog zavarta a hatást. Az egyik az, hogy a közönség egy része a banketten hoch-okban tört ki a mi igen kellemetlenül érintette különösen a képviselőket és hirapírókat. A másik pedig az, hogy az altábornagy eleinte mindig csak csaszárról beszélt és csak beszéde befejezésénél emlékezett meg a koronás királyról is. Különben igen nagy hatást tett beszéde, mert a magyar nemzetet dicsőítette beszédében, melyet őrsi éljenzéssel fogadtak. A harmadik kiemelkedő mozzanata a banketnek Czobor történetűdős beszéde volt.

A miniszter a terembe lépésénél a közönség zajosan éljenzte. A banketterem karzatát teljesen betöltötte Győr város előkelő hölgyközönsége. A harmadik fogásnál gróf Laszberg Rezső főispán állott fel szó-

volt. Ekkor látta Petőfi anyját, apját, a kik vele laktak tisztességes, külön szobában. Asz-tallal is ő látta el őket. Az öreg Petrovics magyaros arczu, tiszta kében járó, kemény, katonás ember volt, felföldies kijetéssel, de jól beszélt magyarul. Petrovicsné is folyékonyan beszélt a magyar nyelvet, de nem tiszta kijetéssel. Petőfi fiui gyöngédséggel bánt velök.

Aranynak sok baja volt a szerkesztő Vas Gerebennel. Neki ugyan környofont magyaros stílusa volt s e tulajdonságánál fogva igen alkalmasnak látszott ez állásra. De csak látszott. Hanyag, lelkiismeretlen szerkesztő volt, sa'langos mondásokban, hosszú lére eresztett, magyarázó semmisségekben, érdektelen vidéki levelek közlésében látta a néplap célját. Híreket ugyszólván nem is közölt, rosszat azért, ne hogy a nép megijedjen tőle, jót is csak röviden. Azonfelül csak egy kis ívet adott, nagy czímmel, nagy betűkkel, mert a nagyobb betűket örömelebb olvasta a nép. A lap journalisztikai értéke ugyszólván semmi. Arany kétségbeesve szólt fel ez ellen s oly világos, határozottsággal körvonalazza a néplap célját a miből okulhatna a mostani néplap szerkesztő is. Irányozikk után jöjjön a vers, azután valami elbeszélés féle, országgyűlési tudósítás és a bel-külföldi hírek összefüggő közlése. Különösen kikel Vas Gereben komázó modora ellen. A szerkesztő ne álljon úgy a nép előtt, — mint a tanító: tudjatok-e atyámfiai, hallja kentek féle izetlen megszólításokkal, ne is mutassa, hogy most a

lásra, a ki a királyra mondott felköszöntőt, melyet a jelenlevők állva hallgattak meg.

Ezután F r a n c s i c s Norbert Győr város képviselője Wlassics minisztert köszöntötte fel lelkes szavakban. Ezután W l a s s i c s Gyula miniszter állott fel szólásra.

A beszédére következett zajos lelkes éljenzés csillapultával Szávay Gyula lelkesen élteti a vendégeket. Utána képviselőtársai nevében D é g e n Gusztáv mondott köszönetet a vendégekre mondott köszöntőért és a szíves fogadtatásért mond elismerést Győr városának. Élteti Zechmeister polgármestert és a polgárságot.

Ezután S c h m i d e k altábornagy, a ki az ünnepélyen Frigyes főherceget képviseli, szintén felköszöntőt mondott.

Érdekes epizód volt az, hogy véletlenül ségből, éppen mikor Schmeidek altábornagy beszélt a honvédszenekar az ablak alatt a Klapka-induló játszóta. De természetesen elhallgattak.

L i t s Gyula másodszer hallja a katonaság részéről, hogy a magyar hazát éltetik; ebből az következteti, hogy a katonaság már mostan nemcsak osztrák császárt, hanem magyar apostoli királyt és magyar alkotmányt is ismernek. Arra a hadsereg, melynek ily derek katonái vannak, emeli poharát. (Lelkes éljenzés.)

C z o b o r Béla a mindenben és első sorban magyar hercegprímásért emeli poharát. Ezzel az általában lelkes lakoma a miniszter távozásával és elétetésével, a ki a Rakóczy-induló hangja mellett ment ki a teremből, véget ért.

Ma reggel 9 órakor érkezett Győrből a külön vonat Pannohalmára. Miután Goda Béla, Győr megye alispánja üdvözölte a vendégeket, megkezdődött az ősi monostorhoz való felvonulás.

A felvonulás gyönyörű látványt nyújtott. Az ut két oldalán a megye községeinek küldöttségei, a különböző egyesületek és tanuló ifjak állottak zászlók alatt sorfalat. Érdekes volt, hogy a győri katonai helyőrség is díszsört képezett.

A monostor-épület kapujában a pannohalmi szent benedekrend főapátja üdvözölte a minisztert és vendégeket.

A beszédet a vendégek lelkesedéssel fogadták s nevükben Wlassics miniszter válaszolt.

Ezután rövid pihenőt tartottak, miatta a vendégek díszbe öltözöttek.

Most a pannohalmi szent benedekrend ezredévi hálaadó istentisztelete következett a monostor főtemplomában, a mire a könyvtár teremben az ünnep bevezetésül a főapát rövid üdvözlő beszédet mondott.

A könyvtárteremből az ünnepélyen résztvevők az emlékműhöz vonultak.

Itt a rend növendékpapjainak dalköre elenekelte a Szózatot.

Ezután Wlassics Gyula miniszter ünnepi beszédre következett.

A beszédből közöljük a következőket:

Wlassics Gyula beszéde.

Áldom az elmét, melyben megvillant és ime a magyar országgyűlés bölcsességéből tetté vált a hazafias érzés sugalta fenkelt gondolat, hogy édes anyaföldünk a történelem lelke által megszentelt helyein állandó emlékművek örökíték meg a magyar állam ezeréves fennállásának nagyjelentőségű tényét.

Emlékművek, melyek a porban is áldott őseink verejtékes, de dicsőségben gazdag múltjának hirdetői, a mult szent hagyományaihoz hűségesen ragaszkodó jövő nemzedékek zárandokló helyei, a jelankorból pedig megasztos ünnepi hangulatban hön szeretett királyunkkal és királyi családukkal a hazáért egy érzésben ösbzeforró lelkesedésünknek nemzedékről nemzedékre szálló tanulságai (Eljenzés.)

Igen: tanulságai a nemzeti erő s nemzeti akarat amaz imponáló megnyilatkozásának, mely elől tisztelettel vonul félre a politikai pártszervevény zaja, elnémul a faj, vallás, osztályérdekek, különben is csak egymás meg nem értésén alapuló küzdelme. Lecsöndesül minden, a mi a nemzet életében széthúz és büszkén, rendületlen biztossággal, vészszel, árral daczó sziklaszalként tör az ég felé minden, a mi a nemzet életében összetart.

Igy olvad össze a munkási várbán, a Zóborhegyen, a dévényi vár romjain, itt Pannohalmán, a zimonyi várhegyen, Pusztaszóren, a Czenkhegy ormán felállított emlékművek arkadjaiban, mint világító oszlopokban minden szép, nemes, a lelket felemelő hazafias érzés, mely a multból a jelenbe, és innen a jövőbe átrezeg.

Átfontják, mint imádkozó kezek ez emlékművek et a hazafi legnemesebb, legszentebb, legodadabb érzései és mint a kévé vált himnuszok örökké zengik az ország minden táján a magyarok istenének hálaikat a mult dicső-

ségre vezető küzdelmeiért, könyörgésünket a jövő fejlődésért, és áldásunkat a jelen életért.

Igen: hála a multért, könyörgés a jövőért és áldás a jelenért vannak felírva ez emlékművekre.

Hálánk, hogy annyi balsors és viszontagságteljes megpróbáltatás után él, nemzet e hazán. (Eljenzés.)

Néhány nap mulva augusztus 29-én éppen 370-ik évfordulója lesz, hogy egyik legnagyobb megpróbáltatás a mohácsi vész zúgó vihara tépdeste nemzetünk előfaját. Sőtét skepticizmus járta át a hazafi bánatos szívet. Lesz-e feltámadás a nagy temetőből, a marados gondolat borongott őseink gondteli elméjén és facsarta szívzaggatón a honfi keblét.

Es ha a történelm szelleme által megszentelt helye édes hazánknak: egy a halmok fölött melyekbe ma tesszük az ezredéves emlékmű alapkövét, a magyar történelem letkének lelke leb-g.

Önök ünnapló közönség, a kik ma velem együtt szívünk egész melegét, nemes közvetlenségét, legjobb érzéseinket hoztuk ez emlékmű talapzata elé és mi mindnyájan szívünk legfenkeltebb lángolását, a gyunk legnemesebb gondolatait szeretnők beolvastani e kőbe, hogy e kő sokat, nagyot nemeset beszéljen a jövő nemzedékeknek... Jerünk emeljük fel elméinket és szíveinket és értsük át ma és mindenkor, értsé át minden nemzedéke e hazának e szent helmon épülő emlékmű jelentőségét.

Dicsők a történelmi tények, melyeket ez emlékmű megörökíteni hivatva van.

A honszerző Árpádot látjuk leki szemeink előtt, ki Pannonia meghódítása után fellovagolt e halmokra és a honalapítás szerencsés befejezéséért halát adott a Mindenhatónak. Látjuk ez emlékműben azt is, hogy Szt.-István éppen nagy őse Árpád iránt való kegyeletből az ország legelső főmonostorát alapította. Látjuk a szent koronát hozó Asztrikot, a mint átnyujja dicső első királyunknak a szent jelvényt.

De ne legyen ez emlékmű csak a külső történelmi események ékes szimboluma. Szálljon lelkünk a maga-ba, elménk az események mélyébe és olvassák le róla az emlékműről a magyar nemzet életének örökké igaz fitozófáját. Ha átértjük ez emlékmű igazi jelentőségét: úgy elmondhatjuk, hogy nem állítottunk és nem álltunk fel emlékművet, mely inkább

Ha minket elfu az idők zivatarja
Nem lesz az istennek több magyarja.

De költeményei inkább jelenek a zivataros időkben, mint harci dalok vagy indulók.

A Nép barátja ügyében Aranynak többször fel kellett Pestre rándulnia. Első ott létekor Petőfi élt az alkalommal és Aranyt majdnem erővel hurcolta Barabás festőhöz, ki lefestvén őt, arcképnek masolata ez Életképek mellékletekén jött ki. Ez s a későbbi Szalonta részére szintén Barabástól festett arckép férfi-kora delelőjén ábrázolja a költőt.

Később kétszer Vas Gerebennel való számolás miatt volt kénytelen felutazni. Augusztus végén Szilágyi Istvánnal rándult el, a ki nála akadémiai tagsági érjekezését elkészítvén, levelezői székét ment elfoglalni a Vörös Ökörben szálltak meg s együtt gyakran időztek Petőfi Lövész-utczai szállásán. Arany, Vas Gerebennel is ellátogatott, hogy ügyét vele rendbe hozza, Vas Gerebennel kedélyesen eladomázott, s az egyenlőséget a saját szerkesztőségében úgy iparkodott megvalósítani, hogy Arany szemelattára ingujra vetkőzött, hogy ebben is egyforma legyen az épen ott időző inges-gatyás polgártarssal, de a fizetésről nem igen akart tudni. Csak nagy nehezen tudott tőle Arany 600 pengő forintot kicsikarni.

(Vége köv.)

nép számára ír, írjon úgy, mintha az egész világnak írna, csak hogy nem tud oly ezírt, hogy a nép meg ne értse. A dolgok velejét mondja el egyszerűen, világosan, röviden, ne merüljön izetlen, hosszas magyarázatba. Komoly józansággal szóljon mindenről közöljön jó, rossz hírt egyformán, de azt, a mi igaz, hogy a nyomtatásnak feltétlenül hitelt adhasson. Siralmasan érezte, hogy mire szalontai cikke a nyomtatás alól kikerül, a tárgyat már el is felejtik. Erősen figyelmeztet rá, hogy az egy iv, ha kevés is, de kétszer annyit lehetne belőle közölni apróbb betűkkel, okos beosztással.

De Vas Gereben semmit sem hajtott az okos beszédre, azzal vigasztalta Aranyt, hogy a közönség így is nagyon dicséri a lapot. Ez Arany aggódo lelkiismereté: szerföltt nyugtalanította, sőt szégyelte a dolgot, s oly pironaságos kenyérnek látta azt, bár voltaképen nem is tehetett róla, a melyet életében még sohasem evett.

A Nép Barátjának első száma június 4-én jelent meg, azoutul minden héten. Arany cikket, verset írt belé. Aranyt is elkapta az akkori idők lázas szele, de tuzásoktól így is ment maradt. Még legerősebb cikkeiben is a tényekkel, mint szenvedélylyel izgat. »Magyarország története dióhéjban« című cikke a legjellemzőbb ebben a tekintetben, a nyugodt história hangján számlálja el benne az osztrák politika Magyarország ellen elkövetett legfel-tűnőbb bűneit, de úgy csoportosítva, hogy hatásra vetekedik a véresszáju vezérczikkel.

Fellázadtunk e mi magyarok? szinte kézzelfoghatólag bizonyítja az események rövid felsorolásával, hogy a lázadás vádja azokat illeti, a kik a szentesített törvények ellen haddal kelnek, s pusztítják azt az országot, a mely a törvényekhez ragaszkodik. Ez volt utolsó politikai cikke s november 23-án jelent meg.

Arany forradalmi költeményei is a Nép-barátban láttak napvilágot. Az efféle költemények becsé nem azért kétséges, mert egő szenvedélyt és elkeseredést lehelnek, hanem azon fordul meg, a szenvedély megjelenése költői formában a pathos fenségével nagy gondolatokkal? Könnyen megcsik, hogy a pathos helyett verses vezérczikbe való szónoklatot hallunk, vagy a költő a csatára hívó kürt harsonája helyett a furulya magasabb hangjait hallatja. Arany a szenvedélyes forradalmi lyranak nem volt mestere. Szemelődő egyéniségekhez nem is illik ezt a hang, inkább rajzolja a veszedelmet, mint csatára lelkesít, vagy egy képet fest a kaszát kalapáló nemzetőrökről, a ki kaszájával övig vérben védi meg hazáját. »El még az isten« című versében hazafisága a vallárossággal olvad össze, mint a XVI. századi jeremiadokban, megemlékezve a multról, reménységet merit a jövőre. Az »Öröksej«-ben is meg van ez a visszapillantás. Őseink soha el nem ereszték a zászlót, a ha most elpárolnának tőle, ne legyen az isten istenünk azontul. — A költeményben van fokozat, van erő, a végéig folyton emelkedik.

jelképezne a magyar államalkotó és fentartó erő titkát, mint ez.

A civilizáció küzdelmes munkájával termékenyített és a magyar történelem által megszentelt halmon épülő ez emlékmű hirdeti igazán orbi et urbi a jelet, melyben a magyar Géniusz ez anyaföldön győzött, államot és nemzetet alkotott. A jelet, melyben nemcsak győzött a multban, győz a jelenben, de a melyben győzni is fog szünet nélkül.

Mi ez a jelet? A ki lelki szemeivel olvasni tud, az látja, hogy ez emlékműből, mint a nemzeti Géniusz nagy apotheosisa emelkedik ki őseinknek az a bölcs elhatározása nyugodt, okos, történelmi világnézete, hogy nem a kelet szellemével akart új hazát alkotni, nem a kelet civilizációjával akart hódító utat tenni, mint a hunok és avarok, a kik el is pusztultak, hanem teljesen, őszintén, minden hétsó gondolat nélkül csatlakoztak a nyugati civilizációhoz. Felvették a kereszténységet annak nyugati formái között, a pápa által küldött szent koronát a fejedelem fejére tették.

A nyugati civilizációhoz való csatlakozás és a szent korona simbolusára tapadt tehát az emlékműhöz.

De ennek nyomába azonnal reá mutat ez emlékmű a nemzet egy nagy ősi erényére: a magyar nemzeti jelleg feltékeny megőrzésére. Feláldozott sokat ősi szokásaiból, de nemzeti érzülete, közjogi alkotó képessége biztosította a magyar nemzeti lét önállóságát. Nem vált hüberes-évé egyik világhatalomnak sem azért, hogy a királyságot megalkotta. Magyar volt az állam minden ízében, magyar és hazafias az egyház. Valóban csodaszámba megy az alkotó erő, melylyel eltérve az akkor európa-szerte uralkodó feudális elveitől, megalkotta az egészen magyar vármegyei rendszert, mely akkor az egységes magyar állam legnagyobbatényezője volt.

Ez emlékmű lesz örök buzdítónk — hisz a nyugati civilizációhoz való őszinte csatlakozás legnagyobb történelmi ténye a keresztényiség feltétele lehetne ez emlékműbe lelkét. Ez emlékmű fog újra és újra lelkesíteni bennünket, hogy egy perezre se térjünk el az őseink bölcsessége által kijelölt iránytól és folytassuk küzdelmes, verejtékes, de állami és nemzeti létünket egyedül biztosító nagy nemzeti munkánkat.

Nemzeti életünk religiójának e sark-tétele ragyog és ragyogjon örökre ez emlékműről.

Nemzetem kövesd az utat — melyet ez emlékmű kijelöl. (Hosszas éljenzés.)

A főpát most megáldotta az emlékmű alapkövét, felolvasták és aláírták az alaplakban elhelyezendő okmányt, — melynek szövege ez:

A MAGYAR ÁLLAM
I. FERENCZ JÓZSEF

ő császári és apostoli királyi

FELSEGÉNEK

dicsőséges uralkodása

és

losonczy báró Bánffy Dezső

miniszterelnöksége alatt

1896-ban

ezeréves fennállásának emlékét ünnepelvén:

A TÖRVÉNYHOZÁS

az isteni Gondviselés kegyelmét és a magyar nemzet államfentartó erejét tanúsító történelmi tény örök emlékezetére

THALY KÁLMÁN

országgyűlési képviselő kezdeményezésére elrendelte, hogy az ország hét pontján — a munkácsi várhegyen, a brassói Czenk ormán, a nyitrai Zobor hegyen, a dévényi vártetőn, Pusztaszeren, Zimonyban és Pannonhalmán — a hazafiai kegyeletnek egy-egy maradandó jele állíttassék fel.

Ez az emlékmű, melynek alapkövét

Dr. WLISSICS GYULA
magyar királyi vallás- és közoktatásügyi miniszter, az országgyűlés tagjainak,
Gróf Laszberg Rezső, Győr vármegye főispánjának, a vármegye hatóságának.

FEHÉR IPOLY

pannonhalmi főpátnak és nagyszámu ünnepelő közönségnek jelenlétében

1896. évi augusztus hó 26-ik napján tette le,
a mely mű

BERCZIK GYULA

műszaki tanácsos terve szerint készült s feladata emlékeztetni:

hogy e hely az, a hol Arpad vezér — tantae molis erat condere gentem — honfoglaló csatáit bevégezte,

e hely az, hová a Névtelen Jegyző szerint ő és vitézei feljövén a »Pannonia« földjének szépségét látva, laeti facti sunt.

hogy itt alapította első királyunk Szent István Szent Benedek rendjének annyi viharok után ma is büszkén álló monostorát, melyben a hit világa mellett a tudomány és hazaszeretet örök tűző lángja ég.

Es tanusítsd te Emlék kegyeletét e kor-nak a mult idők iránt, a jövőbe vetett biztos reményét egy új ezredév küszöbén, a melynek megőrzés és emlékezés véget önérzettel ad át

Es állj, a mig a haza áll, és nemzet él e földön.

A miniszter ekkor az emléket rövid beszéddel adta át a szent-benedekrendnek és Győr vármegye közönségének, melyet a főispán vett át néhány szóval.

Ezután Győr megye tartotta meg ünnepi közgyűlést.

A közgyűlést bankett követte, melyen Wlassics miniszter a királyra felköszöntőt mondott.

A bankett, melylyel az ünnepi program véget ért, a késő délutáni órákig tartott.

Az orosz czár Bécsben.

Az ünnepélyek programja.

Debreczen, aug. 27.

Mától kezdve három napig ünnepe van Bécsnek. Megérkezett a két vendég, a kit hetek óta a legnagyobb izgatottsággal vártak, a kiért ünnepi díszbe öltöztették az öreg fővárost és sohasem látott fényt és pompát fejtettek ki.

A fjedelmi vendégek érkezésének és Bécsben való tartózkodásának a programja a következő:

Miklós czár és neje ma d. e. érkeztek meg a Nordbahn pályaudvarán. A király és a királyné a Perronon fogadták őket. Ott voltak a főherczegek és főherczegnők, közöttük az Alcsuthról Bécsbe utazott József Ágost főherczeg és neje Augustia főherczegasszony. A czár mellé rendelt kíséret, amelynek tagjai Lobkovitz Rezső herczeg budapesti hadtestparancsnok, Pflugl és Kieweisch ezredesek, Dietrichstein herczeg szárnysegéd, Pálffy herczeg és Trauttmansdorff Károly gróf kamarások, Gänserndorff az udvari vonat elé utaztak.

A pályaudvarról a két uralkodópár hatfogatu nyitott Daumontkocsikon a Burgba hajtattott. A Bellaria lépcső alján az orosz császári párt az első főudvarmester és az első czeremóniás mester fogadta a Pietradura teremben pedig bemutaták neki a legfelsőbb udvari méltóságokat, a gárda-kapitányokat, a magyar főudvarnagot, a királyné udvartartását, a minisztereket, a legfelsőbb központi hivatalok e'nökeit, a király hadsegéleit. A királyi párnak az orosz kíséretet a czár már a pályaudvaron bemutatta.

A bécsi vendéglátás tartamára a külső Burgkapura folhuztak a czár és a király lo-bogóit. A bemutatások után az orosz császári

pár meglátogatja az uralkodóháznak néhány Bécsben időző tagjait.

D. u. 5 órakor a czeremóniás teremben díszbéd lesz s a termet ez alkalommal, a a kora délutáni idő daczára, villamos fényvel világítják meg, az oszlopközőket, ablakfülkéket pedig délszaki növényekkel díszítik. Az ebéd után a titkos tanácsosok termében cserce lesz, azután pedig az egész udvar, természetesen az orosz császári pár is, az operába hajt, ahol díszelőadás lesz.

A bécsi opera nézőterét a nyári szünetekben teljesen átalakították s a díszelőadás alkalmával mutatják be először villamos fényben, új díszben. Az udvari fogadótermet pompásan rendezték be, ebben a teremben a föl-vonás közben az udvar megteazik.

Holnap a Schmelzen nagy katonai szemle lesz, a melyen a csapatok a király személyes vezénylete alatt fognak a czár előtt elvonni. Ha a mai nap s a szemle fáradaimai nagyon ki nem fárasztják a czárt, delután vadászatra megy a lajnzi vadaskertbe. A czárné ezalatt meglekinti az udvari muzeumokat, az István-templomot s a kapuczinus templomban levő fejedelmi sírboltot.

A Lajnza vivő ut a schönbrunni kerten, a kastély mellett visz el. Földszitik tehát a kastélyt is a híres pálmaház legszebb példányával. A kastély mögött levő nyolc nagy gyepmezőt virágarabeszkkel tarkítják, a mihez felmilió növényt használnak. Magát a lajnzi vadászka-télyt is kitarították, csak hogy itt a díszítés nem olyan pompás, mint a bécsi Burgban.

A királyné ebédjéhez a hölgyek kelappal és magas, ki nem vágott ruhában jönnek, a katonatisztek sapkával. Az ebéd alatt, amely szabadban lesz, üzenbat vadász kúrthangversenyt ad. Ebéd után a társaság végig kocszik a lajnzi kerten.

Este tizedfél órakor az udvar a redout-teremben gyülekezik, a hol fényes hangverseny lesz. A hangverseny műsorát titokban tartják, de bizonyos, hogy a legjobb művészek fognak játszani.

Szombat d. e. a czári pár elutazik Bécsből. Ugyancsak a Nordbahn pályaudvarából utaznak el, a hova a királyi pár és a főherczegek kikisérlik őket.

Budapest, aug. 27. A Debreczen eredet táv. A czárnak igen nagyszámu kísérete van. A czári család több tagján kívül köztük van Lobanov-Rostovsky herczeg külügyminiszter továbbá Galycin herczegnő, főudvarmesternő, Vasilicskov udvarhölgy, Voronzov-Daskov gr. a czári ház minisztere, Richter főszárnysegéd, Benekendorf Pál tábornagy, udvari marsall, Hendrikov gróf, a czárné főudvarmestere, Hesse tábornagy, Hirsch dr. udvari főorvos, d'Echappott, Kopytkin és Mamontov kamarások, Obolenski herczeg százados és Dolgoruki, herczeg kapitány, szárnysegédek.

Budapest, aug. 27. A Debreczen er. táv. A czár utközben — mint hirlik — ugyancsak osztogatni fogja a kitüntetéseket és ajándékokat. A czári kabinet ugyanis már két hét-hét-tel ezelőtt megkapta a parancsot, hogy nagymennyiségű ékszert vásároljon össze. Eddig egy millió rubelért vásárolta a kék szereket.

Budapest, aug. 27. A Debreczen er. táv. A király II. Miklós czárt a 61-ik gy. ezred tulajdonosává fogja kinevezni. Ennek az ezrednek tulajdonosa volt a czár atyja, III. Sándor czár is. A czár ez új ezredét már a holnapi schmelzi díszszemle alkalmával el fogja vezetni királyunk előtt.

Budapest, aug. 27. A Debreczen er. táv. Az utóbbi időben az a hir terjedt el, hogy a czári pár mostani utazása alkalmával Monzában meg fogja látogatni az olasz királyt, Cettinjében pedig a montenegrói fejedelmet. Erre vonatkozólag most Pétervárról azt táviratozzák, hogy jól értesült körökben erről a látogatásról semmit sem tudnak.

Táviratok.

Az orosz czár berlini fogadása — letiltva!

Budapest, aug. 27. (A Debr. ered. táv.) Az orosz czár indvaleműleg európai körútjában anémetszászart is meglátogatja és szept. 7-én fog Berlinbe érkezni. Erre a látogatásra Berlin városa és az egész német állam és társadalom nagy előkészületeket tett, roppant ünnepélyességek voltak készülöben s. b. Mint most Görllitzből jelentik, a hivatalos fogadási programot hirteien megváltoztatták, — az ünnepélyes fogadást lerendelték, a legújabb rendeletek szerint az orosz czár minden hivatalos színezet mellőzésével fogja barátját, a német császárt meglátogatni. A megszorítások oka teljesen ismeretlen és egyáltalán nem képes senki a politikai körökben csak valószínűség látogatásával is megmagyarázni, mi lehet az oka, hogy a mai bécsi óriás apparátus fogadások után a hármasszövetség másik tagja miért kerül a czár fogadásánál a hivatalos színezet.

A király utja.

Budapest, aug. 27. (A »Debr.« ered. táv.) Bécsből jelentik: A király legújabb utazási programja szerint szept. 20-án a császári hadgyakorlatokra utazik, azonban nem mint előzőleg megállapították. Budapestre, hanem Bécsbe megy vissza a jövő hó 23-án onnan indul szept. 25-én egyenesen Orsovára a Vaskapu megnyitására.

Szerbia kibékül.

Budapest, aug. 27. (A »Debr.« ered. táv.) Szerbia elhatározta, hogy teljesen kibékül Magyarországgal, a miért a magyar kormány a szerb serteszárlatot feloldotta s ezzel Szerbia közgazdasági helyzetén lényegesen segített. — Hogy teljes kibékülését kezélfogható ténnyel manifestálja, Szimics bécsi szept. 27-én hivatalosan küldi a kiállítás megtekintése végett Budapestre. Szimics elhatározta, hogy a kiállítás megtekintése végett Budapestre. Szimics elhatározta, hogy a kiállítás megtekintése végett Budapestre. Szimics elhatározta, hogy a kiállítás megtekintése végett Budapestre.

Örmények lázongása Konstantinápolyban.

Budapest, aug. 27. (A »Debr.« ered. táv.) Konstantinápolyból jelentik: Az örmények tegnap fényes nappal megünnepelték az ottomán-bankot s valóságos ostromot intéztek ellene, az öröket megköztözték, aztán betörték a bankba, számos hivatalnokot és szolgát megölték s ellettek az összes helyiségeket, elalták az utcákat. A lakosság roppant megrémült, óriási pánik ütött ki az egész városházban s mire a hatóság tudomására jutott a dolog, már a lakosság közül igen sokan megsebesültek s ölettek. — A katonaságot kirendelték, amely aztán néhány pillanatra rendet is csinált, azonban a város még mindig fel van zavarva s olyan nagy a rémület, hogy Calice br. osztrák-magyar nagykövet a külügyminisztertől katonaságot kért az osztrák-magyar posta védelmére.

Ujdonságok.

* A kőbányai serteszárlat feloldása. A földmivélsügyi m. kir. Miniszter a következő leiratot intézte Debreczen város közönségéhez: 48109./1896. III/2. Valamennyi törvényhatóságnak. A kőbányai a m. kir. állat-

egészségügyi hivatal jelentése szerint a sertesvészes kőbányán folyó évi május hó 27-ike óta teljesen megszűnő, a kőbányai serteszárlat telepről serteszeknek Magyarország területére (Horvát-Szlavonország területét kivéve) szabad forgalomba elszállítását f. évi július 26-tól kezdve és az általános állategészségügyi rendszabályok betartása mellett megengedem. Erről a vármegye közönségét tudomásvétel és közhírré tétel végett értesitem azzal, hogy a f. é. január 23-án 6165 sz. a. táviratilag kiadott körrrendelet em, mely szerint Magyarországi serteszeknek Kőbányára szállítása tiltva van, egyelőre változatlanul érvényben marad. — Kelt Budapest, 1896 július hó 12. Darányi m. k.

* 48-as honvédek a királyhoz. A mármarosai honvéd egyesület, Várady Gábor elnök vezetése alatt testületileg jelent meg a mármarosai római katolikus templomban a király születés napján tartott ünnepi istentiszteleten s az ezután tartott közgyűlésen egyhangúlag elhatározta, hogy a király iránt való hódolatos szerencsekívánatait, Magyarországon emez ezredik évében, jegyzőkönyvbe igatja s a királyhoz a miniszterelnök útján feliratot intéz. A felirat egy tételé így szól:

«Az 1848—49-iki honvédek sohasem feledik el, hogy hazánk alkotmányos szabadságát, a melyért az övédelmi harcban küzdöttek, a mi jóságos királyunk alította helyébe, a ki ennek az alkotmányos szabadságnak egyszersmind leghibebb öre, védelmezője és föntartója. Ez a lélekemelő, boldogító tudat, mint szent hagyomány fogadástulani nemzedékek en át a legkésőbbi utódokra is»

* A kétlábú filoxerák. A sestetekben ma hajnalban igen veszedelmes teremtmények léptek föl, kiknek míg a tudományos akadémia vagy Palágyi Jelenkor-cs nevet ad, riporterrünk kétlábú filoxerának nevezi s a következőkben ad róla ismertetőt egy s sesta-mint a többi kertek szőlősgazdái: Nevezett filoxerák annyiban különböznek a már általunk ismereteseiktől, hogy sohasem a tőkét támadják meg, hanem a legesebb és legvatosabb megfigyelés után egyenesen a legszebb fürtöket s miután már maguk beteltek, akkor pedig csápjakkal fognak hozzá a pusztításnak s a mi legjellemzőbb e kétlábú filoxerák egyedül az estét vagy a korai hajnalat becsülik legelőbbre. Ilyen filoxerát csipett el ma négyet a rendőrség, az ötödik elrepült. Neveik: Molnár Ambrus, Hüseyin, Bojtor János, Nagy József és Nagy István, mely utóbbi talán megfigyeléseket tesz a homoki szőlők világában. Ezek lopták azon három kosár szőlőt, melyet Demeter Pálné 580. számú gyümölcsös kofa vett meg tőlük 3 frtért, de csak 1 frt 80 krt. fizetett ki, a többivel adós maradt. A szőlőtőljav csavargó fiuk azt állítják, hogy a szőlő nincs mind az I-ső ker. kapitányságnál, a kofa ellenben tagadja, hogy a lopott szőlőből nála maradt volna; de az világos, hogy a fiukat a kofa biztatta föl, hogy csak lopjanak szőlőt de »okosan« majd elhúzzák most a nótáját, Demeter né asszonynak még okosabban

* Schönsucher ur. Tegnap délután beállít szerkesztőségünkbe egy liliputi emberke. Széles karimájú hatalmas czilinderét nem is annyira kajla fülei, mint inkább vézna vállai tartották fönn. Annyi ereje nyilván nem volt, hogy az ajlonyitással egyidejűleg megszabadítsa fejét a hatalmas kürtől, azután pedig mi biztattuk, hogy csak tessék fentartani a kalapot, jó helyen van az. — Kérem én Schönsucher Rómeó vagyok. — Örülünk a szerencsének, miben lehetünk szolgálatára? — Kérem, én szépségekben utazom s azzal szaporabbeszédűséggel előadta, hogy be akarja utazni Magyarországot a czéliből, hogy a legszebb leányokat lefényképezze es még az országos kiállításra egy magyar szép hölgy-albumot állítson ki. Szándéka különben az elismert legszebb leányt saját kezeivel boldogítani. — Azután minket kért, nevezzük meg a hat legszebb leányt és azok lakását, hogy alkalomadtán pillanatszerűen a fényképező géppel észrevétel felvételt vehessen róluk. Kívánásának eleget

tettünk (az igaz, hogy rászédtük, mert két szép asszonyt is mondottunk a hat lány közt.) Ma reggel egy bokréta kíséretében jelentette Schönsucher ur, hogy sikerült a felvétel, a hölgyek semmit sem vettek észre. Adandó alkalommal nekünk is juttat öt fotografiát, a hatodikat kiszemelte élete párjának. Ugyan ki az a szerencsés?

* Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, ösmerősök, jó barátok és a n. é. közönség azon tagjai kik felejtethetetlen jó férjem temetésén megjelenésük által mely fájdalommat enyhítették fogadják ez uton is hálás köszönetemet. Özv. Tóth Ferenczné.

* Angelotti daltársulata. Városunkban oly nagy népszerűségnek örvendő Angelotti daltársulata még mindig nagy számú közönségnek szerez igazán élvezetes esteket, melyeket minden tekintetben elegancia és minden olyanok színrohozatala jellemző, melyek csak legkisebb mértékben ellenszenvet keltenének bárki lelkében is s ez egyedüli kulcsa Angelotti népszerűségének, ki előre tudta vagy belátta itt, hogy oly magas nívón áll Debreczenben az erkölcs, mint talán egyetlen nagyobb városban sem, hogy városunk közönsége nem nagyon lelkesül a merészebb pikantériáért, csak kelemes estét akar szerezni magának mindannyiszor valahányszor orfeumba menését határozza el. A hátralévő esteket halából még élvezetesebbé teszi a derek igazgató, ki semmi áldozatot nem sajnált sohasem. Ezzel kapcsolatban pedig azt suttogják Sz David István Millenium-kertje fái, hogy derek gazdájuk a hónap elején olyan meglepetést fog csinálni Debreczen város közönségének, mit a legábrándosabb lelkek sem képzelhettek el no, ezt már várjuk és meg is nézzük.

* Menetjegy-füzetek. A ki: a II-ik csoport felrándulásban való részvételre befizettek, menetjegyfüzeteket Szedlák József pénztárnoknál már átvehetik.

* Az olasz trónörököséről. Viktor Emánuel herceg, az olasz trónörökös a kivel most, eljegyzésének küszöbén oly sokat foglalkoznak az emberek, a mióta nagykoru, távol él az olasz udvartól. Es van is oka reá. Az olasz udvar nem az a hely, ahol az ember valami jól érezne magát. Teljes mértékben uralkodik a spanyol etikette és nincs fejedelmi udvar Európában, hol az uralkodó oly megközelíthetetlen volna az alattvalók előtt, mint a rómaiban. Umberto király roppant ügyel királyi méltóságra és ha valaki hivatalosan valami tanácsot mer neki adni, ez már elég hogy az illető kegyvesztett legyen. Így járt Pallavicini főhadsegéd is, a ki egy ízben szóba merete hozni a király előtt, mennyire fáj a hadseregnek, hogy az uralkodó nem törődik vele. Néhány hét múlva Pallavicinit fölmentették állásától hasonló sors érte Baltazzi Orbán volt minisztert, a ki egyszer elég merész volt, hogy a királyt a pápasággal szemben való missziójára emlékeztette. Valamivel kevésbé feszes hang uralkodik a királyné udvarában, de azért itt is oly kimerően mozognak az emberek, hogy az érintkezés minden szívélyesebb formáját lehetetlené teszik. Egy ideig ugyan azt lehetett remélni, hogy a királyné felújítja a renaissance korabeli fényes udvarok szokásait. Ez azonban nem következett be, még pedig azért nem, mert a királynak sokkal több érzeke van a gazdálkodás, semmint a művészi ünnepélyek rendezése iránt és az ő gyakorlati természetén a királyné tesvei hajótörést szenvedtek. Viktor Emánuel a trónörökös herceg, a mióta nagykoru, távol él ettől a hideg világtól. Idejét a legutóbbi időkig Nápolyban és Firenzében töltötte, katonai tanulmányokkal és párját ritkító éremgyűjteményének a rendezésével foglalkozva. A nyilvános éleiden eddig még nem szerepel, szellemi képességeiről tehát nem lehet ítéletet mondani. A nép azonban nagyon szereti, a minek tanúbizonysága az a sok adoma, a mi felőle el van terjedve. A herceg a capodimonte-i kastélyban töltötte

gyermek éveit — Nagyon vézna kis fiúcska volt — úgy — hogy csak a leggondosabb ápolás tudta megtartani az élet számára. Hogy ma izmos és egészséges fiatal ember, abban anyjának van a legnagyobb érdeme, a ki fiát, míg ez kicsi volt, mindig maga mellett tartotta. A hercegnék H e l e n a montenegrói hercegnővel való eljegyzésére vonatkozólag Pétervárról a következőket táviratozzák: N i k i t a montenegrói fejedelem azzal a kérelemmel fordult a csárhoz, mint az orthodox egyház fejéhez, hogy engedje meg Helena hercegnőnek a katolikus egyházba való áttérését. A c z a r m e g a d t a beleegyezését.

* **Álarczos rablók Szegeden.** Szeged — mint onnan írják — időközönként meglátogatják a régi betyárvilág alakjai, az álarczos rablók. Csak a tavasszal történt, hogy a Rókuson követtek el két nagyobb rablást, anélkül, hogy mai napig is lépre kerültek volna s most ismét ott próbálták szerencsét. Tegnap este bezörgettek Tácsi Mátyas börtönőr lakásába, a kinek csak a felesége volt otthon. Nyissa ki hamar az ajtót, nagy baja van az urának — szóltak hozzá. A szegény asszony ijedtében csakugyan ajtót nyitott, mire két állarczos ember lépett be, kiknek egyike kést r á n t o t t s azt az asszonyra emelte: Pénzt adj, vagy leszurlak! A halálra rémült asszony erre odaadta összes készpénz vagyonát, mire a gazemberek elmenekültek. A szegény rendőrség keresi a rablókat, de eddig nem akadt nyomukba.

A világ vége.

— aug. 24.

Most tudtam meg, hogy a Debreczen aug. 7-iki számában általam névtelenül közrebocsátott »Good Jakob hittudor Debreczenben« feliratot viselő sorok vizsgálhatók keltettek a »D e b r e c z e n i E l l e n ő r s e b e n«, egy oly szerzemény alakjában, a mit a »Debreczeni Protestáns Lap« (igen érthetőleg) szép és alapos czáfolatnak nevez.

Hogy szép és alapos czáfolat-e? azt döntjük el más alkalommal és más ellenében; valamint tárgyiasan ítélkezni tudó bírálja el, hogy az én soraim egy oly, személyi vagdaló, lealazni törekvő (kéretlen) replikának alapul szolgálhattak-e?

Én részemről most egyszerűen csak annak kijelentésére szorítkozom, hogy én azzal a tolforgatóval, a ki azon hangon szól hozzám, mint a V i l á g v é g e szerzője — szóba állani soha nem fogok.

Igmándi Miklós.

Otthon vagyok.

— Kiállítási történet —

(Kis utcza lakás az Andrássy-uton.)

IV. J e l e n e t.

Edelényiné bosszusan benyit a szomszéd szobába és onnét kivonszol egy máthatokot. Albert: Megengedi, hogy segítségére legyek?

Edelényiné: Köszönöm, szükségtelen.

Albert: De ön sohasem lesz képes ezt a nehéz máthatokot kivonszolni.

Edelényiné: Talán mégis!

Albert: Talán nem!

Edelényiné (felnyitja az almáriumot és abból szoknyákat, ruhaderekekát vesz ki): Szép dolog! Brávó! Hová tettem a kulcsaimat? (A holmikát felakasztja egy fogásra és zsebeiben keresi.) Ah! itt vannak. Minő város így közelről ez a Budapest! Minő város! (Letérdel a máthája mellé és a zárt felnyitni iparkodik.)

Albert (két széket tesz egymás mellé): Engedje meg legalább, hogy a máthat ezekre

a székekre tegyem. Kényelmesebb lesz így. (Felemeli a máthat és a székekre teszi.)

Edelényiné: Kérem, ne fáradjon. Köszönöm uram.

Albert: Miután nagysád elhatározta, — hogy távozni fog . . .

Edelényiné: Hogy elhatároztam-e. Meghiszem azt.

Albert: Ugy hiszem tehát, illőbb volna, hogyha én mennék a vendégfogadóba. Ilyen késő órában egy fiatal, magányos nő nem bolyonghat szobát keresni — kiállítási hónapokban, mikor minden zug le van foglalva. Megyek tehát én, nagysád meg maradjon, — szépen kérem; holnap reggel elég ideje lesz . . .

Edelényiné (szárazan): Lehetetlen, — uram!

Albert: Vigasztalhatatlan vagyok . . . De nem merem tovább kérni . . . pedig késő van . . . Hová megy ily késő órában?

Edelényiné: Nem tudom, — majd meglátom.

Albert (átnyújtja neki a szoknyákat és ruhaderekekát, a miket az asszony dühösen gyűr a bőröndbe): Csengeznek.

Albert: Ki lehet ez?

Edelényiné: A házmester lesz és jelenteni fogja, hogy a kocsi vár reám. Majd kinyitom neki az ajtót.

Albert (ruhaderekek karjában): Ne zavartassa magát nagysád.

V. J e l e n e t.

(Előbbiek és huszárezredes.)

Az ezredes: Bocsánat, nem itt lakik özvegy Edelényiné? de ime itt van! . . . Jó estét Eliz!

Edelényiné (zavarral): A nagyatyám . . .

Albert (magában): Ez derék most már látogatásokat is fogad a házamban.

Az ezredes (Albertre mutatva): Mutasd be nekem ezt az urat . . .

Edelényiné: Igen, de . . .

Az ezredes: Nos; de? Mi ez?

Edelényiné: Nem mondták meg lent a bácsinak . . . hogy . . .

Az ezredes: Semmit sem mondtak nekem . . . A házmester valami kocsirol beszélt, meg valami lakórol, a ki megszakította a szabadságidejét . . . Mi közöm nekem mindehhez? A te házmestered úgy látom bolond . . . (Albertre mutatva) Mutasd be nekem ezt az urat . . .

Edelényiné (fejét vesztve) De hisz én nem ismerem!

Az ezredes: Akkor hát mit keres itt?

Albert: Ez igazán furcsa!

Az ezredes: Szabad kérdeznem mit nevez ön furcsának?

Albert: Azt mondom furcsa, mert . . . de kérem tegye le előbb a sapkáját . . .

Az ezredes: Halljuk! A hugom nem ismeri önt, én még kevésbé . . . mit jelentsen mind ez? . . .

Albert: Azt, hogy mit sem tudunk egymásról.

Az ezredes: Hallja . . . ön, ön . . . de előbb tegye le azt a ruhaderekeit . . . ön, ön ugylátszik gonyt üz belőlem . . . Erre még visszatérünk más alkalommal. Most mindenkelet távozzék innét . . .

Edelényiné: Bácsi! . . .

Az ezredes: Kedves Eliz magyarázd ki magad. Te irsz nekem, megírod a lakásod címét, én megérkezem (kihuzza az óráját) esti tíz órákor. Együtt találalak egy fiatal emberrel, a kinek a nevét sem tudod és a ki itt sétál egy ruhaderekekkel a karján. Ki akarom őt utasítani . . . te ellenkezel! Mit jelentsen ez a sok találós mese?

Albert: Semmi sem egyszerűbb mint ezeknek a megoldása. Tavollétem alatt a házmester berbe adta ő nagyságának a lakásomat. Tehát . . .

Az ezredes: Ön tehát a hugom lakásába akart beköltözni . . .

Edelényiné: De bácsi, ellenkezőleg áll a dolog.

Az ezredes: Akkor hát te jöttél hozzá lakni. Azért hivattál, hogy ilyen szép jelenetnek tanuja legyek?

VI. J e l e n e t.

(Előbbiek, egy kocsi.)

Kocsis: Nem lakik itt egy asszonyság, a ki azonnal ki akar költözködni? Persze, hiszen itt a koffer! (Fényhangon az ezredeshez, Albertre és az urhölgyre mutatva.) Szerelmi czivódás; ösmerem az ilyeneket!

Az ezredes (a hugához): Szerelmi czivódás?

Edelényiné: De végre is hagyjon szóhoz jutnom. Hát nem érti?

Az ezredes: Legkevésbé sem, esküszöm neked.

Edelényiné: Tudja miért hagytam el Görgény várát? Megszöktem egy gyógyszerész elől, a kitől nem tudtam másképen szabadulni. Feljövök a kiállításra, kibéreltem ezt a lakást és ime mi történi . . .

Az ezredes: A te kopasz gyógyszerészéd a te üdöződ.

Edelényiné (magánkivül): De hát nem vagyok képes többé magamat megértetni?

Kocsis (felre): Ugy látom a kisasszonynak még sok mondani valója van. (Fenn.) A mikor tetszeni fog, én lent leszek a kocsim mellett; a számom kerekszám: 777!

VII. J e l e n e t.

(Előbbiek; kocsi elmegy.)

Az ezredes (Alberthez): Hát ön kopasz, vén gyógyszerész. (Edelényinéhez): Nem találok annyira kopasznak, mint a leveledben állítottad. (Alberthez.) Uram, nem visel ön parókát?

Albert: Semmi szükségem sincs reá.

Az ezredes (hugához): Én csakugyan nem találok sem vénnek, sem kopasznak . . . (Alberthez): Kopasa! . . . kopasz gyógyszerész, igazán nem találok önt kopasznak!

Albert: Miért nevez ön engem gyógyszerésznek és kopasznak?

Az ezredes: Ez mit sem tesz. Ez mind mellékes. A mi azonban türhétetlen, elviselhetetlen, az, hogy a hugomba az ő akarata ellenére szerelmes.

Albert: Ön valóban nagy emberismerő uram. első pillanatban kitalálja, hogy szerelmes vagyok hugába. Az igaz, hogy egy percz alatt történt az egész, de ez a percz ma este elegendő volt ahhoz, hogy a szerelem villámcsapásként érintse szívemet. Zerindi Zerindy Albert a nevem, huszonnyolc éves vagyok, háromezer forint évi jövedelmet örököltem az apámtól és amellettt váltoosztályfőnök vagyok a külteleki egyesült takarékpénztárnál; de ha ön közbenjáróm akar lenni ő nagyságánál és kieszközli, hogy neki az egész életemet felajánlhasam, akkor miattam nevezhet gyógyszerésznek, vénnek és kopasznak.

Az ezredes: Hát te mit szólsz mind ezekhez?

Edelényiné: Istenem bácsi . . .

Az ezredes: Beszéljünk nyíltan: akarod őt vagy nem akarod?

Edelényiné: Ennek az urnak a viselete mindenestire meg érdemi bácsi . . .

Az ezredes: Helyes. A hogy ez az ur az imént nagyon találok megjegyzte, én emberismerő vagyok. (Alberthez.) Ön tetszik a hugomnak.

Edelényiné: De bácsi, maga nagyon is gyorsan határoz!

Az ezredes: Azt mondom neki talán, hogy nagyon visszatartónak találod?

Edelényiné: Dehogy . . .

Az ezredes (Alberthez): A hugom nem találja önt visszatartónak. Most tehát, miután végre megértettük egymást, legyek szívesek nekem magyarázni, minő körülmények következtében vannak ma este együtt?

Albert: Ezt nagyon is hosszas lenne elbeszélni. (Elizre mutatva) Ha majd eljövök a kezét megkérni, mindent meg fog magyarázni.

Az ezredes: Így tehát ne felejtse a lakcímemet. Bent lakom a Ferencz József kaszárnyában. Kérdezősködjek Sebestyén ezredes után.

Albert: Jöhetek holnap?

Az ezredes: Téli nyáron pontban öt órákor kelek fel.

Albert: Akkor tehát holnap reggel pont öt órakor önnél leszek.

VIII. Jelenet.

(Előbbiek, kocsis.)

Kocsis: Nos?

Az ezredes: Kocsis, van helye a bakon a koffer számára? (hugához). Magammal viszelek. Menjünk.

Albert: (az ezredessel egyetemben a koffert felemelve): Engedje meg, hogy segítsek önnek... (általános távozás.) Menjünk!

Edeleányiné: No csak hogy megyünk már valahára!

Kocsis: Nini... most meg már mind a hárman megindultak!

Nansen és hajója.

Alig néhány nappal Nansen hazatérése után egy távirat Hammerfestből azt a meglepő hírt hozta, hogy Nansen hajója a „Fram”, a melyről már azt állították, hogy a sarkitenger jégzajlásai között elpusztult, megérkezett a skjewói kikötőbe.

A hajó tizenegy főnyi legénységéből, a kiket Nansen a Ferencz József-földön visszahagyott, egyetlen sem hiányzik. A lakosság leihatatlan lelkesedéssel fogadta a merész hajósokat, a kik csak a kikötőben értesültek arról, hogy vezérük élethen van és csak néhány nappal ezelőtt tért vissza ő is utjából.

A „Fram” személyzete a következőkből áll: S v e r d r u s s kapitány hajóparancsnok, B l e s s i n g G. orvos, J a c o b s e n T. első kormányos, H a n s e n Scott hajóhadnagy, a csillagászati, magnetikai és asztro-nómiai megfigyelések intézője, A m a n d s e n főgépész, H e n r i c k s e n Péter főmatróz, J u u l i A. Steward, P e t e r s e n al-gépész és kovács, végül három matróz A Fram a mely név „Előre” jelent negyven méter hosszú, tizenegy méter magas, egészen tölgy-fából készített hajó, a melyet egész beborít egy ugynevezett jégtakaró, egy kemény faburkolat, a mely a hajótestet van hivatva megvédeni a jég csapásaitól.

A hajó gépezete 160 lóerőt tud kifejteni. A személyzet csupa norvég ember, a kiket Nansen maga válogatott ki utjára. A belső berendezés kiválóan praktikus. A villamos világításhoz szükséges áramot egy dominó-gép szolgáltatja, a mely a gőzzel összekötésben van, ha a gép nem működik, az esetben szél motorral hozzák összeköttetésbe, míg szélcsendben négy ember kézi hajtó erejére van szükség.

Nansen Észak-Novvégiából táviratot intézett a krisztianiai „Aftenposten” című laphoz, a melyben kijelenti, hogy hajón nem szándékozik többé az északi sarkra menni. Valószínűleg egy száaexpedíciót szervez és úgy keresi fel az ilyen módon inkább megközelíthető sarkot. Nansen egy hamburgi lap tudósítójának a ki Hammerfestben meginter-viárolta. a következőleg nyilatkozott utjának eredményeiről: az expedíció legfőbb sikere abban nyilvánul, hogy megtalálta az egyedüli utat a melyen az északi sarkig előrehatolni lehetséges. Az északi sark elérése, mint az most kiviláglott hajóval, teljes lehetetlenség. Kutyák, szánok, csónakok és más segédesz-közökkel haladhat csak előre a kutató sark-vidéken és csak azokkal érhet a mathemati-kai és csillagászati sarkpontra. Természetes, csak úgy, ha az eszkimóknak a klimatikus viszonyokkal szemben kifejlett ellenállási ké-pességgel rendelkeznek és alkalmazkodni tud-nak az életmódhoz, a melyet ott folytatni kell ha a klíma ezer veszélyével győzelmesen akar küzdeni.

Az északi sark vidéknek nincs semmi faunája. Mélyebb vízben még protosóák nyomára sem akadtak. A madarak is távolartják magokat a Nansen által átkutatott területtől.

A „Fram” azután, hogy N a n s e n és J o h a n s e n elhagyták, nyomult észak felé. A hajó személyzete minden előkészületel

metett, hogy esetleg szükség esetén minden készen legyen szánkon való tovahaladásra. Az 1895-ik év nyara minden különösebb esemény nélkül telt el a hajóra nézve. Október 19-től november 15-ikéig terjedő időben értek el a legmagassabb szélességi fokot.

Az ár a „Fram”-ot 1396 január elejétől fogva mindig dél felé hajtotta. Február közepétől július végéig csaknem egy helyen vesztegeltek. Csak július 19-én tudott nagy-nehezen kiszabadulni a hajó a jégregióból a mely az északi szélesség 81 fok 32 percztől 83 fok 14 perczig és nyugoti hosszúság 11 fok 40 perczig terjedt. Augusztus 13-án érték el a nyílt tengert, a honnan aztán tejes gőzzel haladhattak előre. Nansen jövődő ut-ját illetőleg azt állítják, hogy legközelebb a déli sarkvidék felkutatására indul két hajóval és számos kutyával egy es-tleg szántra. Tromsø városa a Nansen-expedíció tisztele-terére tegnapi nagy ünnepélyt rendezett. A sarkutazókat az ünnepély alatt leglelkesebben önnepelték.

CSARNOK

Mese a női hűségről.

A Debreczen-i számára

Irta: Rostkovitz Arthur.

(Folytatás.)

Még én is elhittem. És higgye el uram, hozzá mentem volna feleségül csupa szána-lombból is!... De a végzet nem akarta, hogy felaldozzam érte ifjuságomat s megaka-dályozta vegeztesé válható könnyelműségem. — Szegény Gábor! ő nem tudott erről, utolsó pillanatáig azt hitte, hogy én őt szeretem. Ha tudta volna álnokságomat, ha csak sejtette volna, hogy én tettetem a szerelmet, mely nem volt egyéb szánalomnál, még utolsó óráját is megkeserítettem volna vele.

— Ne gondolja azt nagysád, hogy én itélek az imént elmondott szavaimból. Ön nem tettető, hanem egy önfelaldozó leány volt, ki megédesítette egy halálos beteg szenvedéseit azzal, hogy elhitette vele viszontszerelmét. — Az ilyen bünt a czél igazán megne-mesíti!

Nem tudtam mást mondani ennek a gyönyörű leánynak, ki olyan szépen védte magát, mintha előre elkészült volna rá.

Odament az ágy elé, honnan még nem tépte le az ápolónő a fejezédulát. Ott leros-kadt és imádkozott. Nagyon szép volt így ége emelt szemével s összetett kacsóival. Az ajka alig mozgott.

En meghatottan álltam a háta mögött, hogy a felkelésnél segítségére lehessek.

Imaja végeztével lehullottak karjai, mint a meglőtt madár szárnyai és csöndesen sirni kezdett.

— Keljen föl nagysád — kértem őt halkán mellé lépve. — Ne maradjon tovább itt ezen a szomorú helyen, hol az ön elsira-tott halottja a szenvedések kalváriájának vé-gére ért. Hagyja el ezt a szomorú házat, hol örökös harezát vivja a halál az étellel. Men-jen, fusson innen, szívében a jó emlékezéssel az élet áradatába, hol meg fogja találni azt, a mi önnek, ha a sors másképpen rendelke-zik, örökké hiányzott volna: a boldog-ságot!

Tagadólág rázta meg a fejét. — Ott — mutatott a kőfalon kívülre — nem keresem, mert úgy sem találnám meg.

— Hát hol? — kérdeztem én mohón. — Majd megtalál az engem magától. De ha nem jönne hozzám, én... — Ön menne hozzá? — vágtam közbe. Mosolygott.

— Maga nagyon sokat szeretne tudni. Hát csak gyógyuljon meg előbb. A viszontlá-tásra! — mondta kaczerán nevetve. Felém nyújtott kacsóját szenvedélyesen

ragadtam meg. — A lelkébe szerettem volna látni a kis postatiszt menyasszonyának, hogy onnan a gondolatait, a lelkületét megismer-hessem.

— Ne menjen el még drága nagysád! — szóltam könyörgő hangon hozzá és szen-vedélyesen csókoltam meg a kezét. — Holnap egy műtétet fognak végezni rajtam az orvo-sok, — itt közel a szívemhez. Az ön kedves arca fog előttem lebegni a műtét alatt. Csak egy mozdulat, s az orvos kése szerető szíve-met hasítja. Oh! mondja, tudna-e engem is szeretni csupa szánalomtól?

Egy pillanatig habozott. — Azt hittem, hogy leolvassa az arcomról ezt a ha-zugságot.

— Imádkozni fogok magáért — felelte hirtelen s a kezét kirántva az enyéből, ki-lépett az ajtón.

Lenn már türelmetlenül várt rá az édes anyja.

— Hol maradtál olyan sokáig? — A leány nem szólt, csak főnézett az ab-lakomra, honnan én néma fejbólinással üd-vözöltem. Négyszer tekintett hátra, míg az irodába érték. Azután nem láttam többé, csak a kórház ajtajának a tompa dübörgését hal-lottam. A kapus nagyon mérgelődött bizonyára, mert a gyászruhás hölgyek elfelejtkeztek a borraivalról.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde

aug. 26.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Buza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg
Bánsági ó	75	6.00	76	7.05—7.10
» »	77	6.30	78	7.20—7.25
Tiszavidéki ó	75	6.45	76	7.30—7.35
» »	77	7.00	78	7.40—7.45
Pestvidéki ó	75	7.15	76	7.50—7.55
» »	77	7.20	78	7.60—7.65
Fehérmegyei ó	75	7.25	76	7.70—7.75
» »	77	7.30	78	7.80—7.85
Bácskai ó	75	7.35	76	7.90—7.95
» »	77	7.40	78	8.00—8.05
Észak magy	75	7.45	76	8.10—8.15
» »	77	7.50	78	8.20—8.25
» »	79	7.55	80	8.30—8.35

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram.
Rozs elsőrendű uj	70—72	6.00
» másodrendű »	—	5.90
Árpa takarmánynak »	60—62	3.90
» égetni való »	62—64	5.00
» serfözdei »	64—66	3.20
Zab — — — — uj	39—41	3.35
Tengeri bánsági — uj	—	3.70
» más nemű »	—	3.60
Repcze bánsági	—	9.90

Kőbányai sertés-piacz.

aug. 26.

Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként —400 klgon felüli sulyban 45 krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 kilogra sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) 52-53 krig. 4. Fialat közép pá-onként 251—320 klg.— sulyban 54—55 krig. 5. Fialat könnyű páronként 250 kgr. terjedő sulyban 46—47 krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 klg. felüli sulyban 45—46 kr. Közép pkint 220—180 klg. felü sulyban 44—45 krig. Könnyű pként 200 klg. terjedő sulyban 43—44 krig. III. Szerbia Nehéz pként 220 kil felüli sulyban 48—49 krig. Közép pként 220—260 klg terjedő sulyban 45—46 krig. Könnyű pként 220 klg terjedő sulyban 44—45 krig.

Sertés létszám 1896 aug. 24. napján volt kész etben 3461 drb. 1896. aug. hó 24-25-ik napján felhaj-tatott — drb. 1896 aug. 25-ik napján elszállított 88 db. 1896. évi augusztus hó 29-ik napjára marad hizottser 3373 db. A hizott sertés üzletirányzata — áltozatlan.

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6-7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnepeken d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órákor ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreczeni kir. járásbírság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz **kedden és pénteken** d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden **szerdán**.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11-12 óráig

Muzéum, a kollegiumban, nyitva van vasárnapon kénd. e. 10-12-ig.

A Gönczy-egyesület „Ottbana“ a keresked. palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:

Hétfőn)
Csütörtökön) 11-12 óráig.
Kedden)
Szerdán) 9-11 óráig.
Pénteken)
Szombaton)

Délután:

Minden hétköznap 2-5 óráig.
Vasárnap délelőtt 9-12 óráig

VASUTI MENETREND.

1896. május hó 1-től.

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Debreczenből indul:

Budapest-Nagyvárad felé személyvonat	reggel 4
Budapest-felé gyorsvonat reggel	8 ó. 40 p.
Budapest-Nagyvárad felé délután	12 ó. 36 p.
P-Ladány-Nagyvárad felé ¹⁾ délután	3 ó. 48 p.
minden kedden déli	12 ó.
Csak P-Ladányig vegyes vonat.	este 8 ó. 15 p.
Szatmár-M.-Sziget felé délután	4 ó. 07 p.
Szatmár-M.-Sziget felé este	8 ó. — p.
éjjel	3 ó. 05 p.
Csak Szatmárig reggel	5 ó. 30 p.
Miskolc-Kassa felé ²⁾ reggel	8 ó. 25 p.
Miskolc-Kassa felé ³⁾ este	8 ó. 05 p.
Szerencs-S.-A.-U.-Kassa felé d. u.	4 ó. 02 p.
H.-Böszörmény-B.-Szt.-M. felé máv-ról reggel	5 ó. 28 p.
» vásártérről »	5 ó. 51 p.
» máv-ról délután	3 ó. 57 p.
» vásártérről »	4 ó. 10 p.
F.-Abony felé máv-ról reggel	4 ó. 42 p.
» vásártérről »	5 ó. 00 p.
Ohat-Köcs-Polgár felé máv-ról d. u.	4 ó. 12 p.
» vásártérről d. u.	4 ó. 24 p.
Derecske-Nagy-Léta felé 8 ó. r. 35 p. és d. u.	4 ó. 17 p.

Debreczenbe érkezik

Budapest-Nagyvárad felől délután	5 ó. 47 p.
» gyorsvonat este	7 ó. 09 p.
» reggel	2 ó. 40 p.
N.-Várad-P.-Ladány reggel	6 ó. 12 p.
M.-Sziget-Szatmár felől reggel	7 ó. 10 p.
» délután	12 ó. 16 p.
» este	10 ó. 16 p.
Csak Szatmárról este	6 ó. 58 p.
Kassa-Miskolc felől ¹⁾ reggel	8 ó. 07 p.
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől déli	12 ó. 21 p.
Kassa-Miskolc felől este	7 ó. 50 p.
B-Sz-M-H-Böszörmény felől vásártérré reggel	8 ó. 09 p.
» máv-ra »	8 ó. 17 p.
» vásártérré este	6 ó. 40 p.
» máv-ra este	6 ó. 49 p.
F.-Abony felől vásártérré délután	5 ó. 23 p.
» má v.-hoz »	5 ó. 32 p.
Ohat-Köcs-Polgár vásártérré reggel	7 ó. 50 p.
» m. á. v.-hoz »	8 ó. — p.
Derecske-Nagy-Léta felől r. 7 ó. 25 p. d. u. 3 ó. 18 p.	

Budapestről-Debreczenbe indul:

a d. u. 3 ó. 47 p.-kor érk. személy v. reggel	9 ó. 40 p.
az este 7 ó. 09 p. érk. Gyors-vonat d. u.	2 ó. 15 p.
az éjjel 2 ó. 40 p. » Személy-vonat este	7 ó. 05 p.
az » 2 ó. 40 p. » sz. v. (Püspökladányig gy. v. átszállással) este	9 ó. 15 p.
A reggel 7 ó. 20 p.-kor érk. személyv. este	11 ó.

Budapestre érkezik:

reggel 4 ó. indul) személyvonat délel. 12 órákor	
reggel 8 ó. 40 p.-kor ind. gy. v. délután	1 ó. 50 p.
déli 12 ó. 36 p. » sz. v. este	8 ó. 10 p.
z este 10 ó. 31 p. » reggel	5 ó. 45 p.

1) P-Ladánytól gyorsvonat.

2) Közvetlen kocsit Miskolcra át Budapestre.

3) Közvetlen kocsit Bp-ről Miskolcra át.

HOFFMANN és TÁRSA

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben.

minderféle

ügyvédi, bírósági és végrehajtói

nyomtatványok

a következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

100 iv Árverési jegyzőkönyv	70 kr.
100 „ 200 pld Árverési hirdetmény	70 „
100 „ 200 „ Rendelvény	70 „
100 „ Biztosítási végrehajtási jegyzőkönyv	70 „
100 „ Kielégítési végrehajtási jegyzőkönyv	70 „
100 „ 200 pld Nem szorgalmazás	70 „
100 „ 400 „ Kézbiztatósi ív	70 „
100 „ 200 „ Igény felhívás	70 „
100 „ Végrehajtási jegyzőkönyv	70 „
100 „ 200 pld Értesítvény haszonbérletről	70 „
100 „ 200 „ Értesítvény	70 „
stb., stb., stb.	

Raktáron nem lévő nyomtatványokat hasonló olcsó árban készítünk el.

Levélborítékok

a következő olcsó árban kaphatók:

44 H2. Jó, zöldes levélboríték czégnomással	1000 pld 1rt kr. 2.—
44 V2. Jó, szürke „ „ „ „	2.20
44 BB. Jó, kékeszürke „ „ „ „	2.20
144 GFL. Erős, recézett világos zöld levélboríték czégnomással	2.40
144 LGL. Erős, narancssárga levélboríték czégnomással	2.40
44 AM. Erős, szürke levélboríték czégnom.	2.40
144 AB. Erős, világos szürke levélboríték czégnomással	2.45
144 JED. Erős, kékes szürke levélboríték czégnomással	2.50
144 OGS. Erős, sárga levélboríték czégnomással	2.50
44 RG. Igen jó világos kék, eres levélboríték czégnomással	2.55
144 GK. Igen jó erős kékes eres levélboríték czégnomással	2.55
44 AF. Finom vil. sárga levélboríték czégnom.	2.60
Jute S. Erős jute boríték czégnomással	2.65
244 A Cellulose igen erős Cellulose sárga levélboríték czégnomással	2.70
244 CG. Cellulose. Igen erős Cellulose világos hamuszín levélboríték czégnomással	2.70
244 D. Cellulose. Igen erős Cellulose világos zöld levélboríték czégnomással	2.70
144 BB. Legfinomabb fehér levélbor. czégnom.	3.60
46 BB. » fehér okmány levélboríték czégnomással	4.50
46 P. Erős barna okmány levélboríték czégnomással	3.—
91 Patent Erős barna nagyobb okmány levélboríték czégnomással	3.20
87 V2 Erős szürke okmány levélboríték czégnomással	2.80
91 AV. Nagy Extra vastag patron levélboríték czégnomással	15.—

Egyéb nyomtatványokat is hasonló olcsó árban készítünk el.

Eladó ház.

A kis-uj-utcai 1755. számú ház szabad kézből eladó.

Értekezhetni Kis-uj-utca özv. Mózes Lipótnénál 1755. szám alatt.

223.

Az „István gőzmalom“ társulat

GYÁRTMÁNYAINAK
ÁRJEGYZÉKE

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási fizetési és szállítási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

	100 kiló
A Asztali dara nagyszemű	13.80
B Szinte „ aprószemű	13.—
C Királyliszt	13.—
1. Lángliszt kivonat	12.60
2. Elsőrendű zsemlye liszt	12.40
3. Zsemlye liszt	12.—
4. Elsőrendű kenyér liszt	11.60
5. Közép kenyér liszt	11.20
6. Kenyér liszt	10.80
7. Barna kenyér liszt	9.60
8. Takarmány liszt	6.60
11. Finom korpa zsákkal	3.20
11. „ „ zsák nélkül	3.—
12. Durva korpa zsákkal	3.20
12. „ „ zsák nélkül	3.—
12. Csirke buza zsák nélkül	3.—

A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tiszta súlynak véve.

A. B. 0-6 számig 85 kilogramm.

7. és 8. szám 70 „

11. és 12. szám 50 „

Debreczen, 1896. aug. 25.

Árverési hirdetmény.

Alólirott bírósági végrehajtó a csőd-választmányának 3/1896. számú végzése folytán ezennel közhírré teszi, miszerint özv. Veres Lászlóné csődtömegéhez leltározott s 1879 forint 72 kr-ra becsült ékszerek, pokróczok, kulacsok, butorok, bolti felszerelvények és egyéb ingóságok Hatvan-utca 1099. számú házában 1896. évi Szeptember hó 9-én délelőtt 10 órákor és következő napjain kezdetét veendő nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett elfognak adatni.

Debreczen 1896. augusztus hó 23.

Sugár Gyula.

bir. végrehajtó.

8034.

1896.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet földmives iskolájánál Debreczen szab. kir. városnak három alapítványi helye üresedésbe jövén, felhivatnak azon 17. évet már betöltött s legalább irni, olvasni s az alsóbb műveletekkel számolni tudó debreczeni születésű és illetőségű ifjak, kik ezen alapítványi helyek valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy kellő okmányokkal felszerelt kérvényeiket a f. évi szeptember 20-ig a városi tanácshoz adják be.

Debreczen, 1896. augusztus hó 22.

A városi tanács.